2 2018ལོའི་ཟླ་2ཚེས་14 གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར།
འཐུས་མི་རྣམ་པ།
ད་ལྟ་ངས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་་་་་་་
ཁྲིམས་ཁང་གི་ཚབ་ཞུས་ནས་ཚོགས་ཆེན་ལ་ལས་དོན་་་་་་་་
སྙན་སྒྲོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་གྲོས་ཞིབ་གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱུ་མ་་
ཟད། སྲིད་གྲོས་ཨུ་ཡོན་དང་ཟུར་ཞུགས་རྣམ་པས་ཀྱང་་་་
དགོངས་འཆར་འདོན་རོགས་གནང་།

འདས་ཟིན་པའི་ལོ་ལྔའི་རིང་གི་
ལས་དོན་གཙོ་བོ།
འདས་ཟིན་པའི་ལོ་ལྔའི་རིང་།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་་་
ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པའི་རླབས་ཆེན་དར་ཆ་མཐོན་པོར་་་་་་་་་
བསྒྲེངས་ཏེ་ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་ཚོགས་ཆེན་བཅུ་་་་་་་་
དགུ་པ། དེ་བཞིན་ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་་་་་་་
མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དྲུག་པ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལག་བསྟར་དོན་
འཁྱོལ་གཏིང་ཟབ་བྱས་པ་དང་།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཏང་གི་འཐུས་མི་་་
ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ།ལྗོངས་ཏང་ཨུད་སྐབས་དགུ་
པའི་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་་
ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ནས་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཞུམ་མེད་སྟོབས་་་་་
ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་།མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ནུས་ལྡན་ལྟ་སྐུལ།
ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཡང་དག་པའི་མཛུབ་ཁྲིད་བཅས་དང་།
སྲིད་གཞུང་དང་།སྲིད་གྲོས།སྤྱི་ཚོཌ་ལས་རིཌ་ཁག་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་་་་
ཁུར་རྒྱབ་སྐྱོར་འོགདམངས་ཆེད་ཁྲིམས་འཛིན་དང་།ཁྲིམས་འཛིན་་་་
དྲང་གཞག ཉེན་ཁ་འགོག་ཟོན།གོང་འཕེལ་ལ་ཞབས་ཞུ།དཀའ་་་་་་་
གནད་སེལ་བ།ཆད་སྐྱོན་སེལ་བ་བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་གསར་་་་་་
གཏོད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས“12341”ལས་ཀའི་བསམ་གཞི་་་་་་
ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ།ཁྱོན་གྱོད་གཞི་ཁག་118814བདག་སྤྲོད་བྱས་པ་་་
དང་གྱོད་གཞི་ཁག་113842ལ་འདྲི་ཞིབ་ལག་བསྟར་མཐའ་འདོམས་་་་
བྱས་ཡོད་པས།དུས་མཚུངས་དང་བསྡུར་ན་ཁག་སོ་སོར་20.97%
དང་16.79%འཕར་བས་ལོ་རེར་ཆ་སྙོམས་གྱོད་ཐག་ཆོད་ཚད་95%
ཡན་ཟིན་ཡོད།2017ལོར།གྱོད་གཞི་ཁག་23002བདག་སྤྲོད་བྱས་་་་
པ་དང་། གྱོད་གཞི་ཁག་20809ལ་འདྲི་ཞིབ་ལག་བསྟར་མཐའ་་་་་་་་་་་་་
འདོམས་བྱས་ཤིང་།འདྲི་ཞིབ་ཀྱི་དུས་བཅད་ནང་གྱོད་ཐག་ཆོད་ཚད་་་་
99.40%ཟིན་ཡོད།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་གིས“སྲོག་ཤིང་ལ་་་་་་
ལྷག་བསམ་རྣམ་དག”བྱེད་རྒྱུ་སྔར་བས་འགྱུར་མེད་བརྟན་དུ་སོང་བ་་་་་་
དང་།“ཕྱོགས་གཉིས་ནས་འདེད་སྐུལ་བྱེད་པའི”སྤུས་འབྲས་ལེགས་་་་་
སུ་སོང་བ།“འཁྲི་འགན་ཁག་གསུམ”གནད་འཁེལ་སྒྲུབ་པ།“བཀོད་་
སྒྲིག་ཁག་བཞི”དོན་འཁྱོལ་ནུས་ལྡན་བྱུང་བ།“དམིགས་ཚད་གཅིག་་་་་
ལ”ཕན་འབྲས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་
འགག་སྒྲོལ་གསར་པ་བྱུང་ནས་སྐས་རིམ་གསར་པར་སླེབས་ཡོད།
གཅིག“སྲོག་ཤིང་གཅིག”ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་སྒྲིག་
སྲོལ་བརྟན་པོར་བཙུགས་པས“འདུ་ཤེས་བཞི”སྔར་བས་ཤུགས་་་་་
ཆེར་སོང་བ།
“འདུ་ཤེས་བཞི”བརྟན་པོར་བཙུགས་ནས་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་་་
ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་དབང་གྲགས་དང་གཅིག་སྡུད་་་་་་་་་
གཅིག་གྱུར་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྲུང་སྐྱོང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཆབ་་་་་་
སྲིད་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་གཞི་རྩའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བླང་བྱ་ཁ་གསལ་ཞིག་ལ་་་་་
བརྩིས་ཏེ།བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་མོས་སེམས་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་པ་དང་།
ཆབ་སྲིད་ཐོག་ནས་སྲུང་སྐྱོང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ།རྩ་འཛུགས་་་་་་་་
ཐོག་ནས་རང་རྟོགས་ངང་སྲུང་བརྩི་ཞུ་བ།བྱ་སྤྱོད་ཐོག་ནས་རྗེས་སུ་་་་་་
དམ་པོར་འབྲངས་བ་བཅས་བྱས་ཤིང་།རང་རྟོགས་ངང་ཁྲིམས་ཁང་་་་་
གི་ལས་དོན་དེ“ཕྱོགས་ལྔ་གཞི་གཅིག”གི་སྤྱིའི་བཀོད་ཁྱབ་ལ་གཅིག་་་་་་་
གྱུར་ཐོག་སྐུལ་སྤེལ་དང“ཕྱོགས་ཡོངས་བཞིའི”འཐབ་ཇུས་བཀོད་ཁྱབ་་
ལ་མཐུན་སྦྱོར་ངང་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོག་བཞག་ནས་བསམ་གཞིག་
དང་ཇུས་འགོད་བྱས་པ་དང་།རང་རྟོགས་ངང་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིའི“རྒྱལ་
ཁབ་སྐྱོང་བར་ངེས་པར་དུ་མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་དགོས་པ་དང་།
མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་བར་སྔོན་ལ་བོད་ལྗོངས་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བ་བྱེད་་་་་
དགོས་པའི”འཐབ་ཇུས་ཀྱི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་དང་།“མི་རིགས་་་་་་་
མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་དགོས་པའི”གལ་ཆེའི་མཛུབ་སྟོན་དེ་ཁྲིམས་ཁང་་་་་་་་
ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོའི་ནང་ཁྱབ་ཐུབ་པ་བྱས་ཁར།སྲོག་ཤིང་་་་
ལ་བརྩི་བཀུར་དང་།སྲོག་ཤིང་ལ་ཡིད་ཆེས།སྲོག་ཤིང་ལ་ལྷག་བསམ་་་
རྣམ་དགསྲོག་ཤིང་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་སེམས་ནང་ཟུག་ཐུབ་
པ་བྱས་ཡོད།ཏང་གིས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ལས་དོན་ལ་འགོ་ཁྲིད་གཙང་་་་་་་
བཙན་བྱེད་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་མཐོ་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཏང་ཙུའུ་་་་་
ཡིས་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ལ་ལས་དོན་སྙན་སེང་ཞུ་བའི་ལམ་ལུགས་ལག་་་་་་་
བསྟར་ནན་པོ་བྱས་ནས།ཁྲིམས་ཁང་གི་ལས་དོན་དེ་ཐོག་མཐའ་བར་་་་
གསུམ་དུ་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་་་་་
སྒྲིག་ཐོག་གཅིག་མཐུན་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་བྱས་ཡོད།འདུ་ཤེས་་་་་་་་་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལས་ཀའི་འགན་འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་དོན་འཁྱོལ་ནན་་་་་་
ཏན་བྱས་ཏེ།འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་ཁྲིམས་འཛིན་
འདྲི་གཅོད་འཐབ་ཕྱོགས་ཁྲོད་ཀྱི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཛུབ་ཁྲིད་་་་
གནས་བབ་ཟམ་མི་ཆད་པར་བརྟན་དུ་བཏང་བ་དང་།“འདུ་ཤེས་་་་་་་་
བཞི”དེ་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ནས་བསྡུར་ཞིབ་དང་སྤྱི་ཡོངས་ཐོག་ནས་བྱ་སྤྱོད་
སྤེལ་མཁས་པའི་ནུས་པར་འགྱུར་བ་བྱས་ཡོད་ལ།ཁྲིམས་འཛིན་འདྲི་་་་་
གཅོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་ངོ་མའི་ཐོག་ནས་བོད་་་་་་་་་་
ལྗོངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་མི་སྣས་བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་་་་་་་་་་་
གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་་་་་
བྱེད་པ་མཚོན་ཡོད།
གཉིས།“ཕྱོགས་གཉིས་ནས་འདེད་སྐུལ”བྱས་ཏེ་རྨང་གཞི་་་་
བརྟན་པོ་བཙུགས་པས་རང་ངོས་ཀྱི་སྒུལ་ཤུགས་སྔར་བས་ཆེ་རུ་་་་་་
སོང་བ།
ཁྲིམས་འཛིན་སྒྲིག་གཞི་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པའི་སྒུལ་ཤུགས་ཀྱི་་་་་་་་་་་་
འབྱུང་རྩ་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད།གནད་དོན་གྱི་འཛིན་་་་་་་་་
ཕྱོགས་དང་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་ཕྱོགས་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ཀྲུང་དབྱང་གི་་
རྩེ་རིམ་ཇུས་འགོད་དང་།ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་འདྲི་གཅོད་ཆོས་ཉིད།
བོད་ལྗོངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་དོན་དངོས་བཅས་དང་འཚམ་པའི་ཁྲིམས་་་་་་
འཛིན་སྒྲིག་གཞི་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་ལམ་འཚོལ་ཞིབ་ཧུར་ཐག་བྱས་པས
“གདུང་བཞི་ཀ་བརྒྱད”ཀྱི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་སྒྲོམ་་

གཞི་ཞིག་རྩ་བའི་ཆར་འཛུགས་ཐུབ་ཡོད།ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་འགན་་་་་་་་་
འཁྲིའི་ལམ་ལུགས་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པའི“འགག་གནད”དེ་དམ་པོར་་་་་་
བཟུང་ནས་གྱོད་ཞིབ་མི་སྣའི་དབང་ཆ་གསལ་ཐོ་དང་འགན་འཁྲི་་་་་་་་་་་་
བདའ་འདེད་གཏོང་ཐབས་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཁག་22བཟོས་ཏེ།
“འདྲི་ཞིབ་པས་ཁྲུན་གཅོད་བྱེད་པ་དང་ཁྲུན་གཅོད་པས་འགན་འཁུར་་
བའི”འགན་འཁྲིའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།གྲངས་བཅད་གཏན་་་་་
འཁེལ་གྱི་ཁྲིམས་དཔོན་དོ་དམ་བྱ་ཐབས་དང་།ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་ལས་་་་
རོགས་པ་དང་ཟིན་འགོད་པར་རིགས་དབྱེ་དོ་དམ་བྱེད་པའི་མཛུབ་་་་་་་་
ཁྲིད་བསམ་འཆར་ཁག་7བཟོས་ཏེ་ཐེངས་དང་པོར་སྒྲིག་གྲངས་ནང་་་་་་་
ཚུད་ཀྱི་ཁྲིམས་དཔོན་955ཡིས་འགན་སྒྲུབ་དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་།
ཁྲིམས་དཔོན་ལས་རོགས་པ་མི་410དང་ཟིན་འགོད་པ་མི་455དེ་དག་་
འདྲི་གཅོད་ཚོགས་པ་ཁག་192ཀྱི་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་བཅུག་ནས་བགོ་སྒྲིག་་་་
ཚན་རིག་དང་མཐུན་ལ་ལྟ་འདོམས་ནུས་པ་ལྡན་པའི་མི་སྣ་རིགས་་་་་་་་་་་
དབྱེའི་དོ་དམ་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་འགན་སྒྲུབ་
འགན་སྲུང་དང་། ཁྲིམས་ཁང་གི་ལས་བྱའི་བདེ་སྲུང་།དེ་བཞིན་ལས་་་
རིགས་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་དང་བྱ་ཐབས་ཁག་གོ་རིམ་ལྡན་་་་་་་
པའི་ངང་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཡོད།ལྷ་ས་དང་མངའ་རིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་་་་
བཞིའི་རྒྱུ་དངོས་ལ་གཅིག་གྱུར་དོ་དམ་གྱི་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པའི་ཚོད་་་་་་་
ལྟའི་ལས་དོན་བརྟན་པོའི་ངང་སྤེལ་ཡོད།གྱོད་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱུའི་་་་་
ཐོ་འགོད་ལམ་ལུགས་དང་།གྱོད་གཞི་རྙོག་འཛིང་ཆེ་ཆུང་ལོགས་སུ་་་་་་་
དབྱེ་གསེས།ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་རྒྱུ་ཚད་ལྡན་བཟོ་བ།དེ་བཞིན་འདྲི་་་་་
གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་ལྟེ་བར་འཛིན་པའི་ཉེས་དོན་གཏུག་བཤེར་ལམ་ལུགས་་་་་
དང་གདན་ཞུ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཟིན་འགོད་པ་སོགས་ལེ་ལག་སྒྱུར་བཅོས་་་་
ཁག་25མཐུན་སྦྱོར་ངང་སྤེལ་བས།སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་མ་ལག་རང་བཞིན་་་
དང་། སྤྱི་ཡོངས་རང་བཞིན།མཐུན་སྦྱོར་རང་བཞིན་བཅས་ཤུགས་ཆེ་
རུ་སོང་ཡོད།སྒྱུར་བཅོས་མ་བྱས་གོང་དང་བསྡུར་ན་ཁྲིམས་དཔོན་མི་་་་
གྲངས་30.31%ཉུང་དུ་སོང་བ་དང་།མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་གྱོད་ཞིབ་བྱེད་
ཚད་82.46%འཕར་བ།ཡོན་ཀྲང་དང་དིང་ཀྲང་གི་ལོ་རེའི་ཆ་སྙོམས་་
གྱོད་ཞིབ་བྱེད་ཚད་38.70%འཕར་བ།འདྲི་རིམ་དང་པོ་དང་འདྲི་་་་་་་
རིམ་གཉིས་པའི་ཁྲིམས་བཅད་དང་ལེན་དང་ཞུ་གཏུག་མཚམས་འཇོག་་
བྱེད་ཚད་ཁག་སོ་སོར་བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་3.23དང་0.27འཕར་བ།
གཏུག་བཤེར་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཡིག་འབུལ་ཞུ་བཅར་གྱི་གྱོད་་་་་་་་
གཞིའི་རིགས་34.62%ཆག་པ་བཅས་བྱུང་ནས།ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་་་་་
གྱོད་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཧུར་སེམས་དང་ལས་འགན་སྒྲུབ་སེམས་མངོན་་་་་་་་་
གསལ་དོད་པོས་ཆེ་རུ་སོང་བ་དང་།ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་སྤུས་ཚད་དང་་་་་་
ལས་ཆོད།དེ་བཞིན་སྤྱི་མོས་ཡོང་ཚད་མུ་མཐུད་ཆེ་རུ་སོང་ཡོད།
ཆ་འཕྲིན་དང་ཚན་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲི་གཅོད་ཀྱི་སྤུས་འབྲས་་་
ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐད་ནུས་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་ཡོད།བློ་་་་
རིག་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཁང་འཛུགས་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་འདྲི་གཅོད་སྤུས་་་་་་་་
འབྲས་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་འགག་གནད་ཅིག་ལ་བརྩིས་ཏེ་ཁྱོན་་་་་་་་་་་་་
བསྡོམས་སྒོར་ཁྲི་9500བཏང་ནས“རྒྱ་སྲང་ལས་གཞིའི”དུས་ཐེངས་་་་་་
དང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ལེགས་འགྲུབ་བྱས་ཤིང་།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་
ཁང་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འབྲེལ་མཐུད་དང་ལས་སྒྲུབ་གྱོད་ཞིབ་ཐུབ་པའི་་་་
ཁར། ཚན་རྩལ་ཁྲིམས་ར་དང་བརྙན་འཕྲིན་ཚོགས་འདུ་སོགས་ལྟེ་བའི་
ལས་སྒོ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་པ་བྱུང་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ལ་་
ཞབས་ཞུ་དང་། འདྲི་གཅོད་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་ཞབས་ཞུ།ཁྲིམས་་་་་
འཛིན་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུར་ཞབས་ཞུ།སྤྱོད་གཙང་ཁྲིམས་འཛིན་ལ་ཞབས་
ཞུ། སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་སྐྱོང་ལ་ཞབས་ཞུ་སོགས་རིགས་ཆེ་བ་ལྔའི་ལས་་་་་་་
སྒོའི་ཉེར་སྤྱོད་རྒྱུད་ཁོངས་སྤྱོད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་།ཁྲིམས་རའི་སྐད་་་་
སྒྲ་དབྱེ་འབྱེད་དང་རིགས་འབྲེལ་གྱོད་གཞི་བརྒྱུད་སྐྱེལ་སོགས་ཀྱི་རམ་་་་་
འདེཌ་རྒྱུད་ཁོངས་འཛུཌ་རྒྱུར་སྐུལ་སྤེལ་བརྟན་པོ་བཏང་ཡོད།འཛུཌ་་
སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་དང་འཛུགས་སྤྱོད་ཕན་ཚུན་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་་་་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ཆ་འཕྲིན་ལག་རྩལ་སྤྱོད་སྟངས་ཐད་ཀྱི་རེས་སྐོར་་་་་
སྦྱོང་བརྡར་ཐེངས་17དང་།བརྙན་འཕྲིན་བཀོད་གཏོང་ཚོགས་འདུ་་་་་
ཐེངས་13སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ནས་སྦྱོང་བརྡར་ནང་ཞུགས་མཁན་ཉེན་་་་་
རྟོག་ལས་བྱེད་པ་མི་ཐེངས་1360ཟིན་པས།ཉེན་རྟོག་ལས་བྱེད་པས་་་་
ཆ་འཕྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིམས་འཛིན་འདྲི་གཅོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་་་་་་་་
ནུས་ཆེ་རུ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་སོང་ཡོད།ཆ་འཕྲིན་ཅན་གྱི་ལས་་་་་་་་་་་
སྟེགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲུན་གཅོད་ཡིག་རིགས་ཁག་25902（བོད་ཡིག་་་་
གི་ཡིག་རིགས་ཁག་2914）དང་།འདྲི་གཅོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་འཕྲིན་་
ཁག་44265 ལག་བསྟར་ཆ་འཕྲིན་ཁག་18641ཁྲིམས་རའི་འདྲི་་་་་་་
གཅོད་ཐད་གཏོང་བྱེད་ཐེངས་57བཅས་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་།
གྱོད་གཞིའི་ཆ་འཕྲིན་ཁག་87990དྲ་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་དང་།ཚན་རྩལ་
ཁྲིམས་རར་བརྟེན་ནས་ཁྲིམས་ར་ཐེངས་8056འཚོགས་པ།རྒྱང་་་་་་་་་་་
བསྟེན་ཁྲིམས་ར་འཚོགས་པ་དང་།བཙོན་འདོན་ཞུ་ལེན།ཞུ་བཅར་་་་་
སྣེ་ལེན་བཅས་ཐེངས་31བྱས་པ།གློག་རྡུལ་གྱོད་ཚགས་ཁག་58121
གྲུབ་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་གཏིང་ཟབ་ལ་ཕྱོགས་ཀུན་འཛོམས་ཤིང་ཤུལ་་་་་་་་
རྗེས་ཆ་ཚང་བའི་ཁྲིམས་འཛིན་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱེད་པར་བརྟེན་ནས་་་་་་
འདྲི་གཅོད་བརྒྱུད་རིམ་བསྐྱར་དུ་བཟོ་རྒྱུར་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་བ་དང་།
ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་འཇོན་ཐང་དང་བྱང་ཚད་མཐོ་རུ་མི་གཏོང་ཀ་མེད་་་་་་་
བཟོས་ཡོད།
གསུམ། “འཁྲི་འགན་ཆེན་པོ་གསུམ”བསྒྲུབས་ནས་ཉེན་ཟོན་
འགོག་རགས་བརྟན་པོ་བསྲུངས་བས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་་་་
པའི་ནུས་པ་སྔར་བས་ཆེ་རུ་སོང་བ།
བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འགན་འཁྲི་གཙོ་བོ་མངོན་ཆེར་་་་་་་་
བཟུང་སྟེ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་སྤྱི་་་་་་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་ཞི་མཐུན་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ཡོད།སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་་་་་་་
འཇགས་ལྟ་བ་དང་། བརྟན་ལྷིང་ནི་མཐའ་དག་ལས་ལྷག་པ་དང་ཡུན་་་
རིང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་བརྟན་པོར་བཙུགས་ཏེ་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་་་་་་་
ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་རུ་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སིམ་འཛུལ་ཁ་ཕྲལ་གྱི་་་་་་་
གཏོར་བཤིག་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་མགོ་འབུར་མ་ཐག་རྡུང་རྡེག་གཏོང་་་་་
རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་འཕྲལ་ཐག་ཆོད་པོས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད།

ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅུ་དགུ་པ་དང་།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་་་་་་་
ནས་ལོ་50འཁོར་བ།“དར་ཆེན”སོགས་རི་མཚོ་སྐོར་བའི་འཚུབ་ཆ་ཆེ་
བའི་དུས་ཚིཌ་བཅས་ལ་དམིགས་ནས་སྡོད་བྱ་སྐོར་གཡེང་དང་།སྐོར་་་་
ཞིབ་མཉམ་འགོགའགལ་ཟླ་མཉམ་འདུམ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་་་་་་་
ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཐོགནག་ཆུའི་འབྲི་རུ་དང་ལྷོ་ཁའི་ལྕེ་བདེ་ཞོལ་་་་་་་་
སོགས་གཙོ་གནད་ས་ཆ་དང་།གཙོ་གནད་ཁྱབ་ཁོངས།གཙོ་གནད་་་་་
གནད་དོན་བཅས་ཆེད་དམིགས་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ནང་ཧུར་ཐག་་་་་་
ཞུགས་ཏེ་ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་གི་འགན་་་་་་་་
འཁྲི་འཁུར་ཕོད་པ་བྱས་ཡོད།གཙོ་གནད་རིགས་སྔོན་འགོག་བྱེད་པ་་་་་
དང་། དཀའ་གནད་རིགས་ལ་དམིགས་པ།གླེང་ཆ་ཆེ་རིགས་གསེད་་་་་
དཀྲོལ།སྤྱིར་བཏང་ལ་ལན་འདེབས་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་་་་་་་
ཀྱིས་གཏུག་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་འབུལ་ཞུ་བཅར་གྱི་གྱོད་གཞི་་་་་
ཁག་310འདུམ་སེལ་བྱས་པ་དང་གྱོད་གཞི་ཁག་45མཐའ་འདོམས་་་་་་་
བྱས་ཡོད།དམག་དཔུང་གི་སྡོད་ཁང་བོགས་གཏོང་དུད་ཚང་དང་་་་་་་་་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གྱོད་གཞི་ཁག་217གཉེར་སྒྲུབ་འཚམ་པོ་བྱས་པས་་་་
དམག་དཔུང་གི་རིན་ཡོད་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་་་་་་
སྐོར་གྱི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་འཐབ་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་་་་
ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
མཐའ་མའི་མཐའ་ཚད་བརྟན་པོར་བསྲུངས་ཏེ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་་་་་
རྒུས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དྲང་བདེན་དྲང་གཞག་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ཡོད།“ལོ་་་་་་་་་
གཉིས་ནས་གསུམ་རིང་གི་དུས་ཚོད་སྤྱད་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་དཀའ་་་་་་་་
བའི་གནད་དོན་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུར”དམ་པོར་་་་་་
དམིགས་ཏེ་ཐབས་མང་མཉམ་སྤྱོད་དང་འགག་སྒྲོལ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་ནས་
ཁྱོན་བསྡོམས་ལག་བསྟར་གྱོད་གཞི་ཁག་18226ལ་ལག་བསྟར་མཐའ་་་་
འདོམས་བྱས་པ་དང་།དམིགས་བྱའི་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་50.74
ཟིན་ཡོད་པས་དུས་མཚུངས་དང་བསྡུར་ན་ཁག་སོ་སོར་70.46%དང་་་
137.10%འཕར་ཡོད།ཚན་པ་ཁག་26དང་མཐུན་སྦྱོར་བྱས་ཏེ་་་་་་་་་་་
མཉམ་སྒུལ་ལམ་སྲོལ་བཙུགས་པ་དང་ལག་བསྟར་བྱས་ཐོགཁ་དན་་་་་་
རྒྱབ་བསྐྱུར་བྱེད་མི་1607（དེའི་ནང་ཁེ་ལས་137）“མིང་ཐོ་ནག་་་་་་་་་་་
པོའི”ཁོངས་སུ་བཅུག་ནས་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་།ཁ་དན་རྒྱབ་་
བསྐྱུར་བྱེད་མི་709ལ་འཛད་སྤྱོད་ཆེ་གྲས་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པ་སོགས་་་་་་་
མཉམ་འབྲེལ་ཡིད་རྟོན་གྱི་ཆད་གཅོད་བསླབ་འདོམས་བྱ་ཐབས་སྤྱད་་་་་་
པ། མི་ཐེངས་213བཀག་ཉར་དང་།དངུལ་ཆད་སྒོར་ཁྲི་75.4བཏང་་
བ་བཅས་ཀྱིས་རང་འགུལ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཚད་དེ་2013ལོ་དང་བསྡུར་
ན་23.24%འཕར་ཡོད་པས་ཡིད་རྟོན་བོད་ལྗོངས་བསྐྲུན་རྒྱུར་སྐུལ་་་་་་་་
འདེད་བཏང་ཡོད།ལག་བསྟར་བཀོད་འདོམས་ལྟེ་གནས་དང“སྤྱི་་་་་་་་་
ཡིས་སྤྱི་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ”དང“གནས་ཀྱིས་གནས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པའི”ཞིབ་
བཤེར་ཚོད་འཛིན་མ་ལག་སྤྱད་དེ་ཁྲིམས་ཆད་ལག་བསྟར་བྱེད་ཁོངས་་་་་
ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་རིགས“མཐེབ་གཅིག་གིས་བཤེར་འཚོལ”དང“གཅིག་ཀྱང་་་་
མ་ལུས་པར་ལག་བསྟར་བྱེད་པ”ལག་བསྟར་གྱོད་གཞིའི“གཅིག་གྱུར་་
གསུམ”གྱི་ལས་དོན་བཅས་ལ་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་ནས་དྲ་ཐོག་ཁྲིམས་་་་་་་་་་
འཛིན་གྱི་ཧབ་འཚོང་སྐུལ་ལམ་གསར་པ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་པས།ལག་་་་་
བསྟར་བྱེད་ཚད་དེ་2013ལོའི་40.60%ཡིན་པ་ནས་ད་ལྟ་57.10%ལ་
འཕར་ཡོད།སྲིད་འཛིན་རྩོད་གཞིའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འདུམ་འགྲིག་་་་་་
ཧུར་ཐག་བྱེད་རྒྱུར་དམིགས་ནས་སྲིད་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གུན་་་་་་་་
གསབ་གྱོད་གཞི་ཁག་232འདྲི་གཅོད་མཐའ་འདོམས་བྱས་པ་དང་།
ཏང་སྲིད་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་བསྟར་གྱོད་གཞི་ཁག་4ཚང་་
མ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པ་མ་ཟད།འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ལ་ཁྲིམས་་་་་་་་་་་་
འཛིན་གྲོས་འཆར་ཁག་1833བཏོན་ནས་ཁྲིམས་སྐྱོང་བོད་ལྗོངས་་་་་་་་་་་
བསྐྲུན་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད།
དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྲིམས་འཛིན་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ལག་་་་་་་་་
བསྟར་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་་་་
སྲུང་སྐྱོང་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད།མཐའ་དག་དམངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་་་་་
པའི་ཕྱོགས་སྟོན་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་དམངས་འཚོའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་་
གྱོད་གཞི་ཁག་7278ལ་ཁྲིམས་བཞིན་འདྲི་ཞིབ་བྱས་པ་དང་།“ཕྱོགས་་
བཞི་གཞི་གཅིག”གི་གཏུག་བཤེར་ཞབས་ཞུའི་ལྟེ་གནས་བསྐྲུན་རྒྱུར་་་་་་་་
གང་མགྱོགས་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་སྟེ“གནས་རྒྱུད་ངོས་གསུམ”ཕན་ཚུན་་་་་་
ཟུང་འབྲེལ་དང་ཁྲིམས་འཛིན་ཞབས་ཞུའི་དྲ་རྒྱ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་པ་་་་
བྱེད་རྒྱུ་འཐུས་ཚང་དུ་བཏང་ནས་མང་ཚོགས་མི་ཐེངས་118200ལྷག་་་
ཙམ་ལ་སྣེ་ལེན་ཞུས་པ་དང་།དྲ་ཐོག་ནས་གྱོད་གཞི་ཁག་1470གྱོད་་་་་་
ཁོངས་སུ་བཅུག་པ།མི་ཐེངས་129700ལྷག་ཙམ་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་བློ་་་
འདོན་བྱས་པ།འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རས་ལམ་ཐག་སྤྱི་ལེ་ཁྲི་་་་་་་
312སྐྱོད་པ་དང་།གྱོད་གཞི་གྲངས་22448སྐོར་སྐྱོད་གྱོད་ཞིབ་བྱས་་་་་
པས། ཁྲིམས་ཁང་གི་ཉེན་རྟོག་ལས་བྱེད་པས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་་་་་
མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ལ་བདེ་སྐྱིད་སྐྲུན་ཡོད།རྩོད་རྙོག་སྣ་མང་་་
ཅན་འདུམ་འགྲིག་བྱེད་ལམ་ཧུར་ཐག་བཟོས་ཏེ་ཞུ་སྦྱོར་མ་བྱས་གོང་་་་་་་
ནས་གྱོད་གཞི་ཁག་19123འདུམ་འགྲིག་བྱས་པ་དང་།མི་དམངས་ཀྱི་་
བར་འདུམ་དང་ལས་རིགས་ཀྱི་བར་འདུམ་ལ་མཛུབ་ཁྲིད་བྱས་ནས་་་་་་་་
འགལ་ཟླ་ཁག་10521འདུམ་འགྲིག་བྱས་པ།དམངས་དོན་དང་ཚོང་་་་
དོན་གྱི་གྱོད་གཞི་འདུམ་འགྲིག་དང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་ཚད་66.29%
ཟིན་པ་བཅས་ཀྱིས་མི་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་།དེ་བས་ཞི་འཇམ་དང་དེ་་་་་
བས་སྟབས་བདེ་བའི་ཐོག་ནས་འགལ་ཟླ་དང་རྩོད་རྙོག་རིགས་སེལ་་་་་་་་
རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད།ཉམས་ཐག་རིགས་གྲས་ལ་ཁྲིམས་འཛིན་་
གྱི་རོགས་སྐྱོབ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ་གཏུག་བཤེར་འགྲོ་གྲོན་སྒོར་་་་
ཁྲི་5063.27ཆག་ཡང་བཏང་བ་དང་།རོགས་སྐྱོབ་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་་་་་
1380.2འདོན་སྤྲོད་བྱས་པ།ཁྲིམས་རྩོད་པ་མི་ཐེངས་520ཆེད་་་་་་་་་་་་་
མངགས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་ཆོས་ལྡན་པའི་་་་་་་་་་་་
ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་ཐུགས་ཁུར་གང་ལེགས་མཚོན་པ་བྱས་ཡོད།
བཞི།“བཀོད་སྒྲིག་ཁག་བཞི”དོན་འཁྱོལ་དང་འགག་སྒོ་་་་་་་་
བརྟན་སྲུང་བྱས་པས་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་སྔར་བས་ཤུགས་་་་་
ཆེར་སོང་བ།
ཉེས་དོན་འདྲི་གཅོད་ཀྱི་འགན་ནུས་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཏེ་བརྟན་་་་་་་་

ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འགན་འཁྲི་ཨང་དང་པོ་ལག་་་་་་་་་
བསྟར་བྱས་ཡོད།ཁྲིམས་འཛིན་འདྲི་གཅོད་ཁྱབ་ཁོངས་་་
ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞི་མཐུན་བརྟན་ལྷིང་ལ་གནོད་པའི་་་་་་་་་
ཐོན་བཟོའི་རང་བཞིན་དང་འགག་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་་་་་་
གནད་དོན་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱས་ཏེ་ཉེས་དོན་གྱོད་་་་་་་་་
གཞི་ཁག་7870དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་9914འདྲི་་་་་་
ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པ་དེ་དུས་མཚུངས་དང་བསྡུར་་
ན་ཁག་སོ་སོར་8.02%དང་20.18%འཕར་ཡོད།དམ་་
ལྷུག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉེས་དོན་སྲིད་ཇུས་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཏེ་ཉེས་ཅན་པ་་་
659ལ་ལོ་བཅུ་ཡན་གྱི་ཁྲིམས་ཆད་ལྗིད་པོ་བཅད་པ་དང་།ཉེས་ཅན་པ་
5900ལ་ཁྲིམས་ཆད་ཡང་གཅོད་དང་འགྱངས་གཅོད་བཏང་བ།མི་8
ལ་ཉེས་མེད་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ།དེ་བཞིན་ཁྲིམས་ཆད་ཆག་ཡང་དུ་་་་
བཏང་བ་དང་དངོས་མིན་བཙོན་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་གྱོད་གཞི་ཁག་་་་་་་་་
6205ལ་འདྲི་ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པ་དང་།འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་་་་
དང་མཉམ་དུ་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཡོ་བཅོས་མི་སྣར་སློབ་གསོ་རྒྱག་རོགས་དང་དོ་་
དམ་བྱེད་རྒྱུར་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་སྟེ།ཉེས་ཅན་པ་སྔར་འགྱོད་ཕྱི་་་་་་་་་་་་་་
འདོམས་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་བསྐྱོད་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་
ཡོད།ལེ་ལག་ལམ་སྲོལ་ཆ་ཚང་འཛུགས་པ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་་་་་་་་་་་
བཏང་སྟེ་ཉེས་དོན་གྱི་ཞོར་འབྲེལ་དམངས་དོན་རྩོད་གཞི་ཁག་243
འདུམ་འགྲིག་བྱས་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགལ་བ་སེལ་བ་མ་ཟད།བརྟན་་་་
ལྷིང་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་རྩ་མེད་པ་བཟོས་ཡོད།ལས་ཐོག་ཉེས་གསོག་་་་
གི་གྱོད་གཞི་ཁག་233དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་གྲངས་274ལ་འདྲི་་་་་་
ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པའི་ནང་ས་གནས་ཐིང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་7
དང་། རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་41ཡོད་པས།རྡུང་རྡེག་ཚ་ནན་བཏང་་་་
ནས་རུལ་སུངས་བྱེད་མི་ཕོད་པའི་ཟིལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་།
རུལ་སུངས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་གཅུན་རྒྱ་བརྟན་པོ་བཟོས་པ།རུལ་་་་་་་་་་་་
སུངས་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་རང་རྟོགས་བྱེད་སེམས་ཤུགས་ཆེར་བཏང་་
ཡོད།སྟག་སྦྲང་མཉམ་རྡུང་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེ་མཉམ་དུ་འཛིན་རྒྱུ་མཐའ་་་་
འཁྱོངས་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཐོན་པའི་རྒྱུ་རྔན་ལྐོག་ཟ་དང་་་
འགན་འཛོལ་ཤོར་བ་སོགས་ལས་ཐོག་ཉེས་གསོག་གི་གྱོད་གཞི་ཁག་་་་་་་་
110དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་གྲངས་135ལ་ཁྲིམས་བཞིན་ཉེས་ཆད་་་
དྲག་པོ་བཏང་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཚོས་ཏང་ནན་སྐྱོང་་་་་་་
བྱེད་པའི་གྲུབ་འབྲས་དངོས་ཚོར་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད།དབུལ་སྐྱོར་ཁྱབ་་་་་
ཁོངས་ནང་གི་ལས་ཐོག་ཉེས་གསོག་གྱོད་གཞི་ཁག་23དང་འབྲེལ་བ་་་་་་
ཡོད་པའི་མི་23ལ་འདྲི་ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པས་དབུལ་གྲོལ་་་་་་་་་་་
འགག་སྒྲོལ་དམག་འཐབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ལེན་རྒྱུར་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབས་ཡོད།
ལྐོག་རྔན་སྤྲོད་ལེན་གྱི་ཉེས་གསོག་ལ་རྡུང་རྡེག་གཏོང་ཤུགས་ཆེ་རུ་་་་་་་་་་་
བཏང་ནས་ལྐོག་རྔན་སྤྲོད་ལེན་གྱི་གྱོད་གཞི་ཁག་11ལ་འདྲི་ཞིབ་མཐའ་་
འདོམས་བྱས་ཤིང་།ཁེ་ཕན་གྱི་མུ་འབྲེལ་བཅད་ནས་རུལ་སུངས་ལ་ངོ་་་
རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་
ཡོད།
དམངས་དོན་དང་ཚོང་དོན་གྱི་འདྲི་གཅོད་འགན་ནུས་འདོན་་་་་་་་་
སྤེལ་བྱས་ནས་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་འགན་ཨང་དང་པོར་ཞབས་ཞུ་་་་་་་་་་་་
བསྒྲུབས་ཡོད།གོང་འཕེལ་གྱི་འདུ་ཤེས་གསར་པ་བརྟན་པོར་བཙུགས་་
ཐོགརང་འགུལ་ངང་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་་་་
བའི་རྒྱུན་རྣམ་གསར་པ་དང་འཚམ་པ་བྱས་ཤིང་།“འབྲེལ་བ་ཆ་བཅུ་་་་
གསུམ”ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ།
དམངས་དོན་དང་ཚོང་དོན་གྱོད་གཞི་ཁག་68188འདྲི་ཞིབ་མཐའ་་་་་་་
འདོམས་བྱས་པར་དམིགས་རྟེན་སྒོར་དུང་ཕྱུར་164.27ཡིན་པ་དེ།
དུས་མཚུངས་དང་བསྡུར་ན་ཁག་སོ་སོར་45.31%དང་212.30%
འཕར་ཡོད།ཁྲིམས་ལྟར་འདྲ་མཉམ་དང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་་
བྱེད་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ།གན་རྒྱའི་གྱོད་གཞི་ཁག་32835དང་་་
མ་རྩ་བརྡིབས་པའི་གྱོད་གཞི་ཁག་12འདྲི་ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པ་་་
དང་། ཐོན་ཁུངས་བགོ་སྒྲིག་ཁྲོད་ཁྲོམ་རའི་ཐག་གཅོད་རང་བཞིན་གྱི་་་་
ནུས་པ་འགན་ལེན་ཐུབ་པས་མཁོ་སྤྲོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་རང་བཞིན་་་་
སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད་ཐུབ་ཡོད།རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་་་་་་
དང་གལ་ཆེའི་རྣམ་གྲངས་འཛུགས་སྐྲུན་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་གྱོད་གཞི་ཁག་་་་་
1177དང“ཞིང་གསུམ”ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་གྱོད་གཞི་ཁག་6444འདྲི་ཞིབ་་
མཐའ་འདོམས་བྱས་པས་ཁུལ་ཁོངས་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་གསེབ་མཐུན་་
སྦྱོར་ངང་གོང་འཕེལ་སོང་ཡོད།གསར་གཏོད་ནི་གོང་འཕེལ་ལ་ཁྲིད་་་་་
སྟོན་བྱེད་པའི་འགུལ་ཤུགས་ཨང་དང་པོ་ཡིན་པ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་་་་་
ཐོགཤེས་རིག་བདག་དབང་འདྲི་གཅོད་ཀྱིས“གསུམ་གཅིག་སྒྲིལ”ལ་་་་
སྐུལ་སྤེལ་བཏང་ཞིང་།ཤེས་རིག་བདག་དབང་གི་གྱོད་གཞི་ཁག་58
དང་དངུལ་རྩའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་གྱོད་གཞི་ཁག་130འདྲི་ཞིབ་མཐའ་་་་་་་་
འདོམས་བྱས་པས་གསར་གཏོད་དང་ལས་གཏོད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་་་་་་་་་་
འཕེལ་ཡོད།ས་ཁོངས་གྲོལ་བའི་ཉོ་འཚོང་སྤེལ་རེས་དང་།རྣམ་་་་་་་་་་་་
གྲངས་འཛུགས་སྐྲུན།ཐོན་ལས་མཉམ་ལས་བཅས་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་གི་་
གྱོད་གཞི་ཁག་787འདྲི་ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་པས་ཕྱི་ཕྱོགས་སྒོ་་་་་་་་
དབྱེའི་འཐབ་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་ཁྲིམས་ལྟར་འགན་སྲུང་བྱས་་་་་་
ཡོད།
ཁོར་ཡུག་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་འདྲི་གཅོད་འགན་ནུས་འདོན་སྤེལ་བྱས་་་་
ནས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་བསྐྲུན་རྒྱུ་འགན་ལེན་ཐུབ་ཡོད།
མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཀྲུང་ཧྭ་མི་་་་
རིགས་འཚོ་གནས་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ལེགས་སྐྱེས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོར་འཛུགས་པ་དང་།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱེ་་་་་་་་་་་
ཁམས་བདེ་འཇགས་སྲུང་བཅད་ཀྱི་བྱེད་ནུས་སྲུང་སྐྱོང་དང་གླིང་སྣེ་་་་་་་་
གསུམ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་གླིང་བསྐྲུན་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཐོགཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གི《འདྲི་གཅོད་ཀྱི་འགན་ནུས་འདོན་སྤེལ་གང་་་
ལེགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་ཡོང་བ་དང་འབྱུང་འཕྲོད་གོང་འཕེལ་
ལ་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་ཞབས་ཞུ་དང་འགན་སྲུང་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་བསམ་་་་
འཆར》དོན་འཁྱོལ་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ།ཁོར་ཡུག་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཆེད་་་་་་་
ལས་འདྲི་གཅོད་ལས་ཁུངས་དང་འདྲི་གཅོད་ཚོགས་པ་བཙུགས་ནས་རི་
ཆུ་དང་། ནགས་ཚལ།ས་ཞིང་།མཚོ་མཚེའུ།རྩྭ་ཐང་སོགས་ཁོར་་་་་་་
ཡུག་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་གྱོད་གཞི་ཁག་202ལ་འདྲི་ཞིབ་མཐའ་འདོམས་་་་་་་་
བྱས་ཡོད།བདག་མེད་སྲོག་ཆགས་དང་སྐྱེ་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཤུགས་
ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་།ཁོར་ཡུག་ཐོན་ཁུངས་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་་་་་་་
བའི་ཉེས་གསོག་གྱོད་གཞི་ཁག་193འདྲི་ཞིབ་མཐའ་འདོམས་བྱས་་་་་་་་་
ནས། མཐོ་སྒང་གི་སྐྱེ་དངོས་སྣ་མང་རང་བཞིན་ལ་ཁྲིམས་ལྟར་སྲུང་་་་་་་
སྐྱོབ་བྱས་ཡོད། (པར་ངོས་ལྔ་པར་གཟིགས)

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན། ——2018ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་26ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོགབོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཡོན་ཀྲང་།བསོད་དར།